

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita P. Ignatii Loiolae, Qui religionem Clericorum Societatis Iesv instituit

**Ribadeneyra, Pedro de
Coloniæ Agrippinæ, 1602**

De orationis spiritu Ignatij. I.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45323

morandis Ignatij virtutibus, illum ordinem sequar, quem Ignatius ipse in Constitutionib. tenuit, cū perfectā Præpositi Generalis formam describeret. Nam nihil minus quàm de se cogitās, suis coloribus se mihi videtur pinxisse. Neque tamen omnia persequar, quæ mihi comperta sunt, sed pauca quæ ad ex multis excerpam, quæ vel illustriora, vel ad exemplum commodiora videbuntur. Sic enim & breuitati, & lectorum vilitati seruiam.

DE ORATIONIS GRATIA, ET
familiaritate cum Deo.

CAPVT PRIMVM.

VT igitur de ea, quæ primo loco in Constitutionibus ponitur, deuotionis virtute dicam, quæ Deo hominem iungit, & ex perenni illo diuinitatis fonte haurit, quæ in alios effundat: singularem quandam orationis gratiam Ignatius habuit.

Ex quo primùm diuina luce illustratus est, & à sæculi vanitate ad Deum conuersus, omnes contendit neruos,

vt iugiter cum Deo ac familiariter versaretur, & in oratione totus omnino esset.

Sacris initiatus, cum recitandis horarijs precibus, diuinoque officio persoluendo occuparetur, tanta diuinae consolationis copia perfundebarur, tanta lacrymarum affluentia, vt in singulis penè verbis hærere, ac preces interrumpere, & in Psalmis legendis multum diei tempus ponere cogeretur. Ergo, præ lacrymis, excæcatus ferme est. Qua de causa socij, vt omittere diuinum officium Ignatio liceret, à summo Pontifice impetrarunt.

In rebus grauioribus, etiam si rationes probabiles multas haberet, nihil tamen consuevit prius constituere, quàm rem Domino in oratione commendasset. Hoc tamen studiosius faciebat, cum scribebat Constitutiones ac regulas Societatis.

Conscripserat aliquando Regulas quasdam Ignatius, ad modestiam religiosam, & totius corporis motum decorumque pertinentes. Eos vt promulgaret, Romanæ domus Ministro iussit: cessauit ille aliquantulum, ac fuit negligentior. Et mihi Ignatius hac ipsa de re agens: Ego, inquit; in meditandis.

dis regulis, scribēdisq; diutius laboro, Ministri autem vt obseruentur, remissiores sunt, quasi paruo mihi cōstent. Certē vel hasce quas publicare iussi, anteaquam perscriberem, septies & cō amplius orationem Domino, & lacrymas fudi. Quid de constitutionibus, alijsq; maioris momenti regulis credere par est? Has ipsas regulas postea domi nostrae promulgare P. Iacobū Larnē Ignati^o iussit, & ad obseruationē earū nostros adhortari: atq; exhortationi Iacobi Patres fratresq; qui domi erant antiqui & noui, vt ad vnū omnes interessent precepit. Quod nouum admodum atque insolens fuit. Dum cōcio fit à Iacobo, ingens exauditur fragor, domus tota concutitur, tectum sub quo ea ipsa hora considerare in hortu primarij Patres à coena consueuerant (erat enim Augustus mensis, & calores maximi) repente cōcidit: quos sine dubio ruina oppressisset, nisi praeter morem, consuetudinēq; in concione illos adesse Ignatius voluisset. Quo tectum collapsum videns, Deo, quòd cēs domesticos seruasset, gratias egit: Mihiq; videtur (inquit) Deus hoc facto significare voluisse, istiusmodi regulas sibi esse non ingratas.

In cōstitutionibus scribendis, alijsq; magni momenti rebus statuendis, Deum semper (vt diximus) consulebat. Consulendi autem modus hic erat: Exuebat imprimis se omni affectu, qui tollit sincerū de reb. iudicium, abdicabatq; à se omnem propensionem animi : deinde auxilium Domini, ac gratiam vera videndi ac persequendi petebat: tum rationes vtraque ex parte considerabat perattentè & grauius, earumq; momentum ac pondus aestimabat, atque inter se etiā componebat. Postremò recurrebat ad Deum iterum; & quæ cogitasset atque inuenisset, eius in conspectu ponebat: vt ipse confirmaret, quæ in ipso operatus esset.

Patrem Iacobū Lainem qui omnium Sanctorum vitas, ortus omnium Ordinum, progressionesq; legerat, sciscitatus est aliquando Ignatius, quod eius esset de regulis illorum Patrum, constitutionibusq; iudicium, qui auctores ipsarum Religionum atque parentes extiterunt: num scilicet, quæ literis mandassent, posterisq; suis tradidissent, ea omnia per reuelationem accepissent; an ex his suo sensu quædam, iudicioq; statuissent? Cui Iacobus
pro;

proprius fidei esse respondit, grauissima quæque & maxima instituti cuiusque quasi fundamenta à Deo, qui omnium Religionum fons est. Patribus illis tradita fuisse diuinitus: reliquæ quæ minora sunt, & naturâ ipsam Religionis propriè non attingunt, Deum prudentiæ eorum qui leges condiderunt, iudicioque reliquisse. Sicuti etiã fecisse videmus cum Pastoribus ac Principibus Ecclesiæ, in ijs quidem quæ ad eius pertinent gubernationem. Tunc Ignatius, tecum planè sentio. Ex quo conijcere licet, quæ propria sunt, ac præcipua nostræ Societatis firmamenta, ea Ignatium diuinitus accepisset: cum verò de re aliqua leuiori deliberabat, in qua diuinam lucem non haberet, P. Lainem sciscitatum fuisse, vt videlicet illius consilium exquireret, & apud se statueret, vtrum posset pariter rem illam præscribere absque Dei reuelatione, atq; alias cælesti lumine collustratus scripsisset.

In horas singulas sese colligebat, & à reliquis animum in Deum auocabat: conscientiamque suam discutiebat diligentissimè. Quòd si negocium intercederet grauius, vel occupatio aliqua tâta quæ piæ cõsuetudini impediret.

dimentum adferret: proxima hora, vel certè primo quoq; tempore, interpositam moram compensabat. Non tamè externarum rerum occupatione usq; adeò distringebatur Ignatius, vt deuotionis illius cursus retardaretur.

Vidimus frequenter illum ex tenuissimis rebus ad Deum, qui in minimis etiam maximus est, ascendentem: ex plantulæ, frondis, floris, fructus vnus aspectu, ex vermiculi alicuius, aut bestiolæ consideratione, supra cælos attollentem se, & ad ea, quæ à sensibus remota sunt, penetrantem: capientemq; è singulis vtilissimã documenta, ad totius informationem vitæ.

Atque hoc familiare nostris optabat esse, vt Deum in rebus omnib; presentem cernerent: & mentes suas non in oratione tantùm ad cælestia attollerent: sed vniuersas res, atq; actiones singulas in Deum referrent: neque minorem deuotionis spiritum in actione, quàm in ipsa meditatione sentirët. Et hanc quidem orandi consuetudinem assiduam, cum in alijs, tum verò in hominibus piè occupatis, tanquam magis expeditam probabat.

Tam feruenter orabat, vt ex intentione.

tionem animi morbum aliquando contraheret. Anno verò, 1550, quod ipso Christi Domini nostri die natali, duo sacra continenter fecisset, in extremum vitæ discrimen adductus est.

Neque verò, in sacrificio Missæ solum ita intendebat animum, sed in minimis etiam rebus, quæ ad Deum pertinerent: cum mens benedicebat: cum, confecto prandio, gratias Deo agebat: in reliquis demum rebus, ita seuocabat animum, seseque colligebat, ut Deum veluti præsentem cernere videretur: semperque ante orationem præparabat animam suam, & quasi in cubiculum cordis intrabat: & ita mens inflammabatur interior, ut facies etiam accenderetur, & tota (quod sæpe animaduertimus) quodammodo ignesceret.

Deum sæpissimè alloquens, ex intimo corde dicebat, Quid ego, Domine, extra te volo, aut quid velim? Et quoniam voluntatem suam ad diuinam voluntatem accommodabat, idè volebat omninò, quod Deus, idè nolcebat: in omnibus rara quadam illuminatione, atque æquabili mulcebat Dominus.

Præ

Z 7

Præsentem diem cum hesternò conferens, & cum profectu profectum, longius se quotidie progressum, & ardentioribus inflammatur studijs in dies reperiebat: ut suum illum, quem Manresæ habuit statum (quemq; primitivam suam Ecclesiam studiorum tempore solitus est appellare) extrema iam ætate, prima fuisse rudimenta diceret: & ea quotidie in se Deum expolire, quorum Manresæ lineamenta duxisset.

Cum in singulis precationibus rberimè fleret, & continua lacrymarum fluxio, latitiam spiritui eximiam, magnam corpori debilitationem adferret, & suavitatem spiritus potiore longè corporis sanitate duceret, verereturque ne si lacrymas cohiberet, aliquid de excellenti illa consolatione, & spiritali fructu detraheretur: ratione tandem, consilioque medicorum victus, à Deo petijt, ut liceret sibi lacrymis imperare. Cuius rei tantam à Deo facultatem accepit, ut lacrymas ad arbitrium suum regeret, & illarum habenas vel adduceret, cum vellet, vel remitteret: tam constanti & æquabili divinæ consolationis gratia, ut cum arefceret lacrymæ, devotionis tamè viret fructus: & cohibitus fletus, circumfluentem

tem visitationis diuinæ copiam nihil omnino reprimeret.

Ardenti desiderio tenebatur, ex hoc carcere & vinculis euolandi ad Christum, vt quoties de morte sua cogitaret, temperare sibi à lacrymis, præ lætitiâ, non posset. Dissolui enim, & esse cum Christo, multò magis melius sibi *Philip. 4.* existimabat. Neque verò, vt summum suū bonum consequeretur tantū, & in beatissima illa visione conquiesceret, Christi vidēdi desiderio flagrabat: sed (quemadmodum amici expetere præsentiam amicus solet) vt iucundissimo, multoque felicissimo illius perfrueretur aspectu.

Atque ex hoc fortasse moriendi desiderio, iugique meditatione mortis, admiratio illa nascebatur, quam Ignatio cuiusuis hominis sermo mouebat, qui se post tres quattuorve menses aliquid facturum diceret: cui (si quem nactus esset eiusmodi) tacita quadam, beneuolæque reprehensione admirās, aiebat, Iesu bone, tam diu te victurum putas?

Dū ægrotaret, admonitus à medico, ne se angoribus daret, neve tristioribus rebus occuparetur: cogitare attentè secū cœpit, num res tã noua & acerba sibi

sibi posset accidere, quæ se molestia aliqua afficeret, & perpetuam animi securitatem perturbaret. Hæc cogitanti, illud (quod maximè insidebat animo) solū occurrit: si quo modo Societas nostra dissolueretur. Progressus est longius, & ut se excuteret ac diligentius perentaret, quæ sicut ex se, quam diuturna hæc molestia futura esset. Statuebatq; si hoc nulla sua culpa euenisset, post quartam horæ partem, quā in oratione posuisset, seseque collegisset, se, si quid ex ea re cepisset molestiæ, facile depositurū, etiā si vniuersa (inquit) Societas deleatur, & tãquam sal aqua dissoluatur.

In diuinis rebus P. Iacobo Laini aliquoties dixit, habere se passiuè magis, quam actiuè: qui supremus gradus ab ijs traditur ac perfectissim⁹, qui de cõtemplandi ratione scripserunt. Itaque Arcopagita Dionysius de magistro suo Hierotheo loquens, Erat (inquit) patiens diuina.

Observauit aliquoties illum idem P. Iacobus orantem in hunc modum. Ascēdebat in solarium, vnde libere in cælum posset suspicere: ibi aliquantisper corpore immotus, fixis in cælum oculis stabat: tum genu flexo, Deum adora-

*De diuinis nom.
c. 2. p. 1.
in fine.*

adorabat: deinde capite aperto, in scabullo humili sedebat, propter corporis imbecillitatem: continuo lacrymarum rivuli profuebant: idque suaviter, moderatèq; & sine vlllo vel singultu, vel strepitu, vel corporis motu.

Nullus quantusuis strepitus (si nullius culpa accideret) Ignatium obturbabat orantem: leuissimus interpellabat, si vitari diligentia potuisset. Ita non strepitus, sed negligentiae culpa, quam sustinere sibi videbatur, molesta erat precanti. Orantem in cubiculo Ignatium, ostio clauso, importunè ianitor interpellauit aliquando, cui semel atque iterum pulsanti nihil respondit Ignatius: cum molestus esse pergeret, & perseveranter obtunderet, ostium aperuit, Et quid (inquit) tibi vis? Cui ianitor: En, inquit, Pater literæ, quas qui reddidit, tua ex patria allatas dicit, simulque literas in manus Ignatio tradit: qui recluso ostio, literas in lucem caminum (erat enim hiems) cremandas coniecit, & continuo ad intermissam orationem redijt.

Defectus suos, culpasque quantumuis leues agnoscens, deflensque dicebat. cupere se, ut pro poena, sibi Dominus abundantis illius consolationis copiam adimeret.

meret, quo cautior, sollicitiorque esset: sed tãtam misericordiam Dei in se esse, gratiãque suauitatem, vt quo plus ipse deficeret, atque emendationẽ hac ratione perciperet, eo Dominus liberalior in ipsum esset, & dulcedinis suã thesauros largius effunderet. Itaq; dicebat: Persuaderi sibi non posse, hæc duo simul coniuncta, in vllõ hominũ tã valde reperiri, quã in se: vt in Deum videlicet æquẽ quis esset ingratus, & à Deo tam multa tamque magna beneficia quotidie acciperet.

Propter magnam suã imbecillitatẽ, donatum se à Deo gratia deuotionis dicebat, & ad nullam rem, in grauescente iam ætate, & corpore grauitè affecto, idoneum, nisi vt vni Deo vacaret, & deuotioni sese penitus daret.

Hanc in primis consuetudinem tenuit, vt Reges eosq; Principes, ex quorum felici gubernatione vniuersa trãquillitas pendet Ecclesiã, diligentissime Deo, assidueque commendaret id, quæ mox subiiciam, exempla demonstrant. Anno Domini 1555. 21. die Martij, cum Iulius III. Pont. Max. eo morbo affectus esset, quo etiam extinguitus est, orationes pro salute Põr. domini instituens Ignatius, dixit se quidẽ pro Pont.

Pont. antequam ægrotaret, semel quotidie preces cum lacrymis Deo fundere solitū esse: post morbū verò, semel atq; iterū idse in dies singulos præstitisse. Leonora Mascarena, femina primaria atq; clarissima, & de Ignatio ipsō optimè merita, Ignatium per literas rogavit, vt Philippum I. Hispaniarum Regem, quem ipsa educauit à puero atque eduxit, suis precibus apud Deum haberet commendatissimum. Cui respōdit Ignatius: Se quidem, pro Philippo adhuc Hispaniarum Principe semel orasse quotidie: postquā verò Carolus pater onus in illum reiecerat, & tot Regnorum clauū tenere, & gubernacula tractare cœperat, ad quotidianas stasque preces, alteras etiam se diebus singulis addidisse.

Illud etiam minimè prætereundum videtur, quòd quamuis ipse tam excellenti esset orationis spiritu ornatus, pluris tamen interdum facere videbatur spiritum mortificationis, quam spiritum orationis, etsi ita connexi ij spiritus, iugatique inter se sunt, vt seiungi, distrahiq; difficulter possit. Ex quo, cum religiosum quendā virum vt laudaret quidam ex nostris Patribus Ignatio diceret, Vir est multæ orationis.

Ignat.

Ignatius, voce commutata, Vir est (inquit) multæ mortificationis. Eam porro mortificationem intelligebat, non modo quæ in corporis afflictatione posita est, sed multò etiam magis, quæ in propriæ voluntatis ac iudicij expugnatione consistit. Quocirca in hominibus potissimum honoratis, atq; splendidis, sui contemptum, omnisque fastus, existimationis, atque excellentiæ conculcationem, ac victoriam, corporis macerationi longè anteferebat: quod videlicet sit difficilius spiritum comprimere, quàm carnem affligere. Quamquam rebellis caro sæpè affligenda est, ut spiritus comprimatur.

Qui prolixiori oratione utuntur, & multas horas in rerum diuinarum meditatione collocant, ijs magnopere cauendum esse sentiebat, ne præfracti nimis ac duri fiant, & in proprio sensu pertinaces: ne ve ex re omnium fructuosissima, & Dei communicatione præstanti vitiū ipsi contrahant, fiatque sua ipsis culpa venenū, quod præsens animæ est omniū morborū medicina. Solēt enim quidā difficili admodū ingenio esse, & in proposito obfirmari: ad quorū naturā, si orādī studiū nudū accesserit, & meditādi tantū quædā as-

fidui.

fiduitas, absque mortificatione, suiq;
vincendi cura, ita capite exsiccantur in-
terdū atq; obdurescūt, vt dimoueri de-
sētētia, flectiq; nō possint. Sūt rurs⁹ qui
quicquid in oratione sētūt, sibi à Deo
immissum putēt, sensumq; suum, sen-
sum esse Dei, à quo discedere nefas sit:
itaque & sentiendi regulam & agendi,
sensum quem habent in oratione cer-
tissimam statuentes, ad eam omnes vi-
tae actiones dirigunt. In quo falluntur
sape. Ipsi enim non raro iudicium se-
quuntur suum, atque animi impetum
pro instinctu diuino habent: vitiumq;
naturæ speciosa quidem, sed falsa excu-
satione tegunt: prolabunturque fre-
quenter in maximos errores, quibus
orationi, rei præclarissimæ, ac mor-
talibus utilissimæ, infamiam inferunt
apud imperitos, existimātes rei id ef-
se, non personæ vitium. Neq; enim ad
sensum nostrum (quantumuis pius vi-
deatur ac diuinus) detorquere quæ cer-
ta sunt, sed contrā, sensus cogitatio-
nesque nostras (tanquam dubias & fal-
laces) ad rectissimā fidei & sanctorum
patrum normam, atq; exploratissimā
debemus exigere. Nō enim dubijs per-
spicua tolli, sed illustrari perspicuis du-
bia & confirmari par est.